

PREHISTÒRIA

L'EDAT DELS METALLS

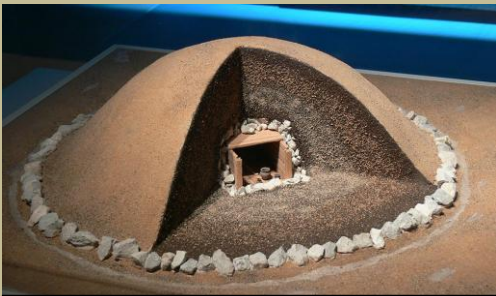
Recordem que l'edat dels metalls es pot dividir en tres fases:

- 2.1. L'edat del coure
- 2.2. L'edat del bronze
- 2.3. L'edat del ferro**

RECORDA!

- 1. L'edat de pedra
  - 1.1. Paleolític
  - 1.2. Mesolític
  - 1.3. Neolític
- 2. L'edat dels metalls
  - 2.1. Coure
  - 2.2. Bronze
  - 2.3. Ferro**

2.3. EL FERRO

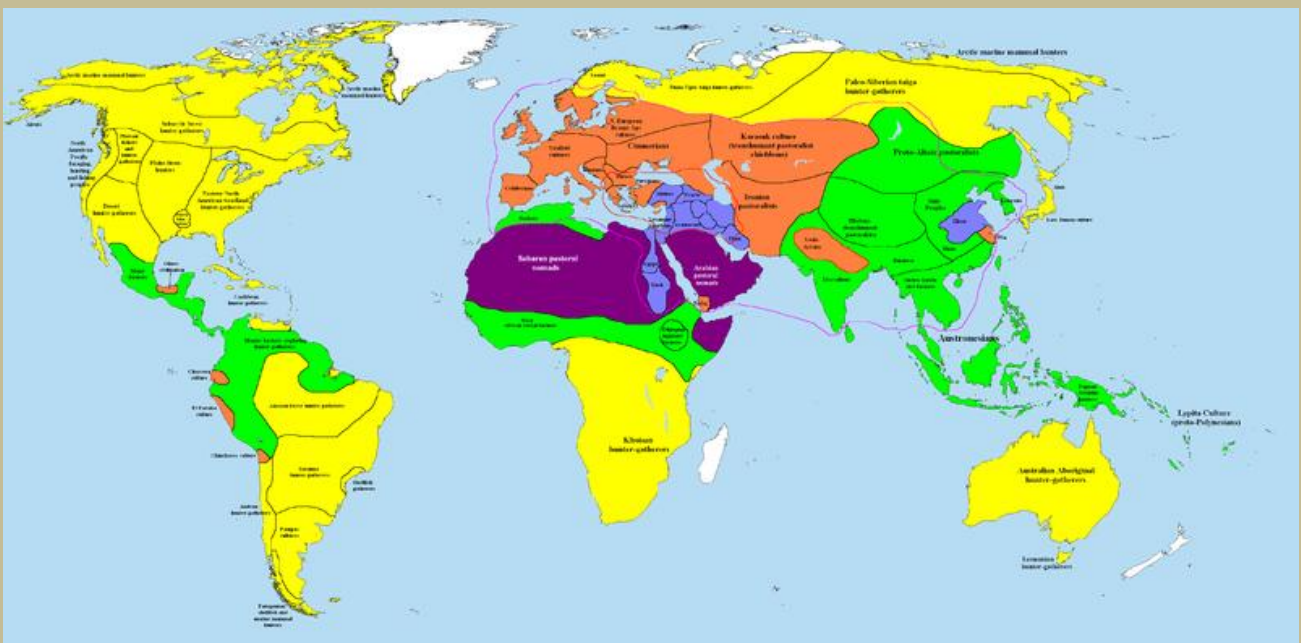

Maqueta d'un túmul de cultura Hallstatt

- L'edat del ferro s'inicia cap el 2.500 aC amb el descobriment de les tècniques de fosa i forja del ferro per part del poble hitita.
- A partir de 1.200 aC comença a arribar a Europa per mitjà dels pobles indoeuropeus.
- Seran les invasions indoeuropees dels segles X-IX aC

i fins el s. VI els que porten la cultura del ferro:

- Els doris la porten a Grècia; arriba al centre d'Europa des de la ruta del Danubi;
  - Les navegacions de fenicis i grecs pel Mediterrani porten el coneixement del ferro;
  - Des d'Egipte via Nil s'estén a l'interior d'Àfrica.
- Les cultures més conegudes són la de Hallstat (750-450 aC) i de La Tène (500-200 aC).
  - **Cultura Hallstat:** s'incineraven els morts que eren posats en urnes al costat dels seus objectes personals.

- **Cultura La Tène:**

- Adoraven els animals caçats i domèstics, també els arbres, els boscos, les divinitats agràries, les del comerç, les de la guerra...
- Feien culte a les armes.
- Coneixem el nom d'alguns dels seus déus: Neto, déu del sol, Endovèlic, déu de la bondat, Atecina.
- Eren supersticiosos, creien en una altra vida després de la mort.
- Possibles sacrificis humans en rituals religiosos.
- Unitat religiosa a través del druida.

Els Vilars, Arbeka, Lleida. Fortificació ibèrica.

- Per saber-ne més:

<http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/categoria/historia/2-prehistoria/4-ledat-dels-metalls/>

- Pots entra a:

<http://www.tv3.cat/videos/4344750/Ibers-no-hi-ha-qui-els-entengui> :

Els ibers eren un conjunt de pobles que van viure al llarg del litoral mediterrani durant l'edat del ferro, fa uns 2500 anys. Van desenvolupar una cultura sofisticada, la més avançada de tota la Península en aquella època. (extret de tv3.cat)

QUÈ HAS APRÈS

1. Ubica en un mapa les principals cultures del ferro d'Europa.
2. Quines novetats religioses aporten les cultures del ferro als pobles europeus del bronze?
3. Esbrina: quina relació tenen els Pobles del Mar amb l'expansió del ferro.